

2

Selvitys Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle tehdyn kantelun johdosta; toripaikoista päättämisessä noudatettu menettely ja sen perusteet

HEL 2012-016418 T 03 01 02

Päätösehdotus

Teknisen palvelun lautakunta päättäneen esittää kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liittyen Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen (EOA) pyytämään selvitykseen toripaikkojen myöntämismenettelystä (Dnro 4271/4/12). Jos kaupunki siirtyy oikeusasiamiehen ehdottamaan vuokrauskäytäntöön merkitsee se sekä taloudellisesti että palvelun tehokkuuden puolesta merkittävää heikennystä kaupungin toimintaan eikä olennaisesti paranna yrittäjien oikeusturvaa toripäätöksien valituskäytännön myötä.

Tori- ja kauppahallien vuokraukset siirtyivät vuoden 2011 alussa Helsingin Tukkutorille Kiinteistöviraston Tilakeskukselta. Siirron yhteydessä vuokrauksien osalta siirryttiin vuosikymmeniä vallinneeseen ja toimivaksi todettuun Tukkutorin vuokrausmalliin ja tietojärjestelmiin yrityksille vuokrattavien tilojen osalta. Vuokraustoiminta on kuvattu Tukkutorin prosesseissa. Malli on ollut Tukkutorin käytössä jo edellisten toimitusjohtajien aikana ja yleisesti hyväksytty tapa toimia. Malli on esitelty avoimesti Teknisen palvelun lautakunnalle, joka on sen hyväksynyt. Toimintatavasta ei ole aikaisemmin valitettu.

Toiminnan siirtymisen yhteydessä Tilakeskukselta Tukkutorille ei vaadittu eikä kerrottu sitä, että Tilakeskuksen mallia olisi noudatettava Tukkutorilla. Siirron yhteydessä siihen ei myöskään annettu henkilöstöä eikä taloudellisia resursseja.

Tukkutorin tapa toimia on huomattavasti tehokkaampi ja yrittäjäystävällisempi kuin Tilakeskuksen aikaisempi toimintamalli. Se on lisäksi kaupungin sekä yrittäjien kannalta nopeampi ja kustannustehokkaampi tapa toimia. Esimerkiksi toripaikkoja vuokrattaessa toripaikkamaksujen suuruus ei kata niitä kustannuksia, mitä ns. byrokraattisempi malli edellyttäisi. Ns. Tukkutorin käytäntö on kuvattu aikaisemmassa vastineessa oikeusasiamiehelle.

Toimitusjohtaja Taulavuori toimii Tukkutoria koskevien asioiden esittelijänä ja on mielestäni toiminut vallinneen ja normaalin käytännön mukaisesti tässä tehtävässä. Hän ei ole sinällään puolustanut tekemäänsä päätöstä vaan perustellut toimintamallia käytännöllisestä

ja taloudellisesta näkökulmasta. Vuokrauspäätökset valmistelee ko. toimialan päällikkö ja esittelee ne toimitusjohtajalle. Tämä käytäntö on ollut Tukutorilla pitkään ja sitä on perusteltu oikeudenmukaisuusperiaatteella. Tukutori on organisaationa pieni ja tavoitteena on aina, että esittelijä tuntee ja tietää asian. Tässäkin tapauksessa toimitusjohtaja Taulavuori tunsu asian parhaiten ja siksi hän itse toimi asian esittelijänä. Tästä syystä hän ei myöskään huomannut tarkastella asiaa esteellisyysnäkökulmasta.

Edelleen voidaan katsoa, että hän ei ole varsinaisesti vaikuttanut itse lautakunnan päätökseen, vaan perustellut ainoastaan käytössä olevaa Tukutorin toimintamallia. Tukutorilla on viranhaltijoita on vain neljä, joten täydellistä esteettömyyttä on jopa vaikea saavuttaa, koska useissa vuokrauksissa asioita käsittelevät kaikki heistä.

Jos teknisen palvelun lautakunta päättää noudattaa Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian kehotusta muuttaa kaikki Tukutorin vuokraukset avoimiksi ja valituskelpoisiksi, lisäisi se Tukutorin työmäärää olennaisesti. Toreilla ja kauppahalleissa tehdään vuosittain n. 40 sopimusta. Avoin ja valituskelpoinen käytäntö tarkoittaa ajallisesti kokonaisuudessaan n. kahden (2) työpäivän työmäärää sopimusta kohti. Käytännössä vuokrauksen käynnistämisen prosessi veisi vähintään seitsemän viikkoa siitä, kun tila saadaan vuokrattavaksi. Nyt valitsemalla olemassa olevista hakemuksista sopivin vie parhaimmillaan viikon tai kaksi.

Vastaavasti Tukutorin tukkukauppa-alueella vuosittainen sopimusmäärä on yli 200 sopimusta. Tukukaupan sopimusten kohdalla avoin ja valituskelpoinen menettely tarkoittaisi keskimäärin myös n. kahden työpäivän työmäärää sopimusta kohti. Kokonaisuutena uusi käytäntö tarkoittaisi yli kahden henkilötyövuoden lisäystä Tukutorin nykyiseen tehtävämäärään. Suunta olisi päinvastainen ajatellen kaupungin tavoitteita tehokkuuden lisäämisessä, yritysmuutoksen edistämistä ja henkilömäärän vähentämisessä.

Tukukaupan kohdalla uusi menettelytapa tarkoittaisi lisäksi huomattavia vuokranmenetyksiä sekä käyttöasteen laskua pitkittyneiden sopimuskäsittelyaikojen seurauksena. Merkillepantavaa on myöskin tukkukaupan luonne. Koska kysymyksessä on elintarvikekauppa ja elintarvikkeiden varastointi, ovat sopimustarpeet usein hyvinkin kiireellisiä. Tällöin hidastunut sopimusmenettely tarkoittaisi monessa tapauksessa suoraan sitä, että tilat eivät ehdi lainkaan sitä hakeneelle yrittäjälle käyttöön, vaan yrityksen on pakko hakeutua muualle varastoimaan tuotteensa. Elinkeinopoliittisesti merkittävän Tukutorin palvelun taso laskisi dramaattisesti ja käyttöaste olisi alhainen raskaan sopimuskäytännön seurauksena.

Toripuolella käytäntö myös hidastaisi vuokrauksien käynnistämistä ja pidentäisi käsittelyaikoja niin paljon, että kiireisten kesätoripaikkojen vuokrauksesta tulisi viiveistä.

Oheismateriaalina toimitusjohtaja Timo Taulavuoren vastine Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle.

Esittelijä

Teknisen palvelun lautakunta antoi Eduskunnan oikeusasiamiehelle kantelun johdosta lausuntonsa koskien toripaikkojen vuokrausmenettelyä. Eduskunnan oikeusasiamies antoi päätöksensä ja apulaisoikeusasiamies pyysi sen jälkeen erikseen Helsingin kaupunginhallitusta hankkimaan asian tutkimiseksi teknisen palvelun lautakunnan ja toimitusjohtaja Taulavuoren selvitykset sekä antamaan oman lausuntonsa asiassa.

Esittelijä

teknisen palveluyksikön päällikkö
Tommi Tapana

Lisätiedot

Tommi Tapana, teknisen palveluyksikön päällikkö, puhelin: 310 78823
tommi.tapana(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Vastine Eduskunnan oikeusasiamiehelle esteellisyys kysymykseen
- 2 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen lausuntopyyntö 28.10.2013
- 3 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös kantelusta
- 4 Eduskunnan oikeusasiamiehen lausuntopyyntö teknisen palvelun lautakunnalta toripaikoista päättämisessä noudatetusta menettelystä ja sen perusteista
- 5 Kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle toripaikoista päättämisessä noudatetusta menettelystä ja sen perusteista

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto; Valmistelua

Kaupunginhallitus